

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת

Archief Philip Staal

- ריכוז ממצאי סקר מקדים -

(ינואר 2017 – עדכון פברואר 2017)

Shmuel Rosenblum
Uri Holtzman
Gali Gana
Haya Dagan
Meir Ilia
Yossi Ernst

רח' ארלוזורוב 111, תל אביב 62098, טל. 03-6092020, פקס. 03-6091113
111 Arlozorov St., Tel Aviv 62098. Israel, Tel. 972-3-6092020, Fax. 972-3-6091113
E-mail: rhcpa@rhcpa.co.il

שמואל רוזנבלום
אורי הולצמן
גלי גנה
חיה דגן
מאיר איליה
יוסי ארנסט

תל אביב, 7 פברואר, 2017
דק / 468603

Archief Philip Staal

לכבוד
מר גדעון סוסמן
יו"ר עמותת פלטפורם ישראל
vdoozitter.spi.nl@gmail.com

מכובדי,

הנדון: **ביקורת חשבונאית מיוחדת
- ריכוז ממצאי סקר מקדים -**

לבקשתכם, ובעקבות חששות הקשורים להליכי העברת כספי "מרור" ל"ארגונים הקולקטיביים" בישראל ובניתובם וכיו"ב, ערכנו סקר מקדים, המוגבל בהיקפו. סקר זה, מבוסס בעיקר על בחינה וניתוח של דוחות כספיים של עמותות רלבנטיות שונות, פרסומים ציבוריים באתרי האינטרנט של העמותות, עיון בדוחות ביקורת שונים אשר הוגשו במהלך השנים ע"י גורמים מקצועיים שונים ועוד. המטרה היתה לבחון האם קיים בסיס סביר לחששות. סקר זה לא כלל בדיקות נאותות ובדיקות אימות. אין בסקר משום ייעוץ או חוות דעת משפטית. פירוש מסמכים שונים, נעשה אך ורק לצרכי סקר זה.

לבקשתכם, הממצאים העיקריים של הסקר הוצגו בפני מר יששכר אלבורג, אשר כיהן במהלך השנים בתפקידים שונים במספר עמותות. הסברים רלבנטיים שניתנו, שולבו בגוף הסקר.

כבר בראשית הדברים ראוי להאמר: ניתוח הדוחות הכספיים המבוקרים של העמותות השונות והמסמכים שקיבלנו עד עתה, מלמד כי, לכאורה קיימות אי התאמות ו/או פערים בסכומים המשתקפים בדוחות הכספיים המבוקרים של העמותות השונות, פערים בסיווג סכומים מסוימים, פערים בין נתונים שבדוחות הכספיים ביחס לדיווחים פנימיים שונים של העמותות השונות, העדר צבירת ריבית ביחס להון עצמי המיוחס לקולקטיבים, העדר הכנסות מימון חרף יתרות מזומנים משמעותיות וכו' וכו'. פירוטים מובאים בגוף הסקר.

הגענו למסקנה כי יש מקום, להרחיב ולבדוק היבטים שונים ומגוונים, תוך סקירת מסמכים ונתונים נוספים (כדוגמת כרטסות הנהלת חשבונות, דפי בנק וכו'). כמו כן, ראוי לקבל הסברים מגורמים מקצועיים שונים (כדוגמת רואי החשבון המבקרים) ומנושאי תפקידים רלבנטיים בעמותות השונות ולנתח את משמעותם.

לדעתנו, בידי הגורמים האמורים, אמורים להימצא מסמכים והסברים אשר יספקו תמונה מלאה על ההתרחשויות.

פירוט המסמכים, הנתונים והבדיקות העיקריות שבכוונתנו לבצע בהמשך, מובא בגוף הדוח. נשמח לעמוד לרשותך במתן הבהרות, ככל שתידרשנה.

בכבוד רב,

רוזנבלום-הולצמן
רואי חשבון

התוכן

- א. כללי 1
- ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון 3
- ג. מתווה הפעולה להמשך הבדיקה 13

--*-*-*-*-*-*-*-*

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

א. כללי

א.1. רקע מקוצר

- פלטפורם ישראל (ע"ר) (להלן: "SPI") הוקמה כדי לפעול כארגון גג של התאגידיים של יוצאי הולנד בישראל הקשורים לשואת יהודי הולנד במלחמת העולם השנייה.
- לפני כ-16 שנים הכירו ממשלת הולנד, הבנקים, חברות הביטוח והבורסה לניירות ערך (להלן: "הסקטור הפרטי") באחריות לרכוש היהודי שאבד בתקופת השואה.
- במסגרת הכרה זו, נחתמו הסכמים בין נציגי הקהילות היהודיות בהולנד ובישראל ובין ממשלת הולנד והסקטור הפרטי, בדבר פיצוי כספי, חלקי, עבור נכסים שנלקחו בתקופת השואה (להלן: "כספי מרור").
- בעקבות התייעצות נרחבת בשיתוף הארגון היהודי-הולנדי בישראל ובהולנד, הוחלט לייעד את כספי "המרור" בשני אופנים:
 - חלוקה ליחידים (כ-80%).
 - העברה לארגונים קולקטיביים (כ-20%).
- החלוקה של הכספים הנ"ל לקולקטיביים/יחידים היתה לפי היחס כדלקמן:
הולנד 74%, ישראל 26%.
- ממשלת הולנד העבירה הכספים באמצעות עמותה הולנדית בשם SMO/SAMO. כספי הסקטור הפרטי, הועברו באמצעות עמותה הולנדית בשם SIM.

א.2. מטרת הביקורת

- לבקשתכם, ובעקבות חששות לפעולות חריגות הקשורות להעברות כספי "מרור" לארגונים הקולקטיביים בישראל, ביצענו סקר מקדים שהתמקד בבחינת היבטים שונים הקשורים לפעילות העמותות ההולנדיות והישראליות הקשורות לטיפול בכספי "מרור" המיועדים לקולקטיביים בישראל.
- נציין, כי בעבר נערכו מספר דוחות ביקורת בנושאים שונים הקשורים לפעילות הנ"ל, (דוח EY ודוחות ר"ח אשר דקל). אכן, לאחר שהשלמנו סקר זה וגיבוש הנקודות שעלו בו, עיינו אף בנ"ל (בין היתר בעזרת הגב' חנה רינת) בתחומים בהם קיים ממשק לסקר שלנו. בכל סעיף רלבנטי, ציינו את ההתייחסות בדוחות הנ"ל, ככל שהיו.

א.3. נהלי הביקורת העיקריים אשר ננקטו עד עתה

- בחינת דוחות כספיים של העמותות הבאות לשנים מסוימות (בהתאם לדוחות שקיבלנו עד עתה):
 - SAMO/SMO.
 - SIM.
 - SCMI.
 - SPI.
 - SIVS.

א. כללי (המשך)

א.3. נהלי הביקורת העיקריים אשר ננקטו עד עתה (המשך)

- סקירת פרוטוקולים של "סבבי החלוקה" של כספי ה"מרור" באמצעות SCMI.
- סקירת דוחות הביקורת שהוגשו ע"י רו"ח אשר דקל וקטעים רלבנטיים מדוח הביקורת של EY.
- מסמכים שונים שהוגשו לנו והקשורים לנושאים שנבדקו.
- שיחות ובירורים עם גורמים מרכזיים הקשורים לפעילות העמותות. בין היתר קיימנו שיחות עם מר אנדריי בורס, מר אלפרד פס ומר יששכר אלבורג.
- עיון במאגרי מידע ציבוריים הקשורים לנושאים שנבדקו.

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון

ב.1. כללי

להלן נקודות ראשוניות שעלו מתוך סקירת החומר שהועבר אלינו עד עתה וממקורות מידע ציבוריים:

ב.2. שיעור החלוקה בין יחידים לקולקטיבים

- נמסר לנו, כי החלוקה בין היחידים והקולקטיבים בהקצאות של SIM ו-SMO אמורה להיות בשיעורים הבאים: 20% - 80%. מהדוחות הכספיים שבדקנו עולה, כי בפועל שיעור הייעוד בהון העצמי ההתחלתי המיועד לחלוקה הינו 10% - 90%. בהקשר זה מסר לנו מר אלבורג, כי לא ניתן היה לחזור לגופים המתקצבים של SMO (ממשלת הולנד) ו-SIM (בנקים, חברות ביטוח והבורסה לני"ע) ולבקש תוספת תקציב. לכן, הוחלט על מקדמי בטחון. במסגרת זו הוחלט (וכך מעוגן בסדרי ההקצבה לתשלומים יחידים של SMO ושל SIM) כי מלכתחילה ייועדו 90% מהכספים לחלוקה ליחידים ו-10% לקולקטיבים. לדבריו נקבע עוד, שאם יוותרו כספים לאחר החלוקה ליחידים, הם יועברו לחלוקה לקולקטיבים וכי לאחר החלוקה ליחידים הסתבר כי קיים עודף המאפשר הגדלת הסכום המיועד לקולקטיבים לכ-20% וכך נעשה. **לדעתנו, יש לבחון את הנושא ואת ההחלטות שהתקבלו בגופים הרלבנטיים וכן את מנגנון העודפים הסופי.**

ב.3. צבירת ריבית

- מהדוחות הכספיים של SMO עולה, כי **בתקופה החל מ-1.12.2000 ועד 31.12.2003** (4 שנים) נצברה ריבית ב"הון העצמי" רק בהון המיועד לחלוקה ליחידים ולא בהון המיוחס לקולקטיבים. החל משנת 2004 הוחל שוב בצבירת ריבית על הקולקטיבים. גם בתקופה לפני חודש 12/2000 נצברה ריבית לקולקטיבים.

- גם מהדוחות הכספיים של SIM עולה, כי לא היתה צבירת ריבית להון המיוחס לקולקטיבים החל משנת 2001 ועד לשנת 2003. בשנת 2004 ריבית נצברה רק לקולקטיבים ההולנדים, שכן יתרת הסכום לקולקטיבים הישראלים, הועברה לישראל בחודש ינואר 2004.

אנו נבוא בדברים עם רו"ח ההולנדים של העמותות ועם נושאי התפקידים הרלבנטיים.

ב.4. העברות כספים לקולקטיבים בישראל באמצעות SAMO/SMO

- על פי הדוחות הכספיים של SMO לשנת 2004, הסכום הראשוני המיועד לקולקטיבים בישראל היה כ-7.8 מיליון יורו (26% - 7.8/30 מיליון יורו) הסכום הנ"ל חולק/הועבר באופן הבא:

פרטים נוספים	סכום במיליוני יורו	תנועות בהון העצמי
	7.8	יתרת פתיחה
	0.9	תוספת בגין ריבית והעברה מיחידים
לדוחות הכספיים מצורפת טבלה המפרטת את הגופים הזכאים לסכומים הנ"ל ואת הסכומים ששולמו בפועל.	(3.99)	2004 – הקצבות לקולקטיבים בישראל (*)
	(0.26)	2005 – הקצבות לקולקטיבים בישראל (*)
תיקונים שונים	0.21	2006-2015
	4.68	יתרה בהון העצמי 31.12.2015

(*) נבהיר, כי הסכומים הנ"ל משקפים הקצבות/הקצאות ולא העברות כספים פיזיות.

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון (המשך)

ב.4. העברות כספים לקולקטיבים בישראל באמצעות SAMO/SMO (המשך)

- הסכומים דלעיל, אשר הוקצו בשנת 2004 (כ-4 מיליון יורו) חולקו/הועברו בפועל לארגונים הקולקטיבים החל משנת 2004, באמצעות KAMER III במשך מספר שנים.

נציין, כי חלוקת כספים זו (בהיקף של 4 מיליון יורו) מופיעה בדיווחי הנהלת SCMI כחלוקה של סבבים 1-2.

מר אלבורג מסר, כי בתחילת הדרך הועברו הכספים לעמותות המקבלות ישירות מחשבונות הבנק של SMO בהולנד שכן, באותן שנים היה מנגנון אדמיניסטרטיבי רחב ב-SMO. החל משנת 2006 הוחלט ב-SAMO "מסיבות טכניות ופיננסיות" (חסכון בעלויות העברת כספים והמרות) לפתוח 2 חשבונות בנק בישראל ולהעביר את הכסף באמצעותם.

נציין, כי על בסיס הדוחות הכספיים של SMO, במהלך השנים 2004-2005 הועברו מעל 2 מיליון יורו, מחשבונות בנק בהולנד, לקולקטיבים בישראל.

יש לקיים בירורים בהנהלת החשבונות של SMO, עם רו"ח של SMO וכן עם נושאי משרה בעמותה בשנים הרלבנטיות תוך שנבחן לעומק את נאותות העברות הכספים מחשבונות הבנק בהולנד (לפני שנת 2006) ישירות לעמותות הקולקטיבים. נציין, כי EY לא בחנו תקופה זו.

- על בסיס התקציב הראשוני של ההקצאות באמצעות KAMER III, הסכום שהוקצה היה 3.99 מיליון יורו (כ-22.4 מיליון ש"ח).

עפ"י נייר עבודה המופיע בחומר שקיבלנו וכן גם במסגרת הדוח של רו"ח דקל, הסכום שחולק בפועל היה כ-23.24 מיליון ש"ח. גם עם פי דיווחים באתר האינטרנט של SCMI, הכספים של KAMER III שחולקו הסתכמו בכ-23.2 מיליון ש"ח.

נראה לכאורה (על בסיס הדוחות הכספיים שבידינו), כי הסכום שהוקצב ע"י SMO לקולקטיבים בשנת 2004, חולק בפועל במהלך השנים לגופים השונים. נציין, כי בשלב זה טרם אימתנו את נאותות הדיווחים הנ"ל, מול הגופים המתוקצבים/המקבלים וכאמור לעיל, לא ברור לנו מסלול העברת הכספים בשנים 2004-2005.

- חלק מיתרת הסכום הכלול בהון העצמי של SAMO (4.42 מיליון יורו) הועבר בפועל ל-SCMI בשנים 2009-2013 במספר העברות. העברת הסכום הנ"ל, אינה מופיעה כ"מענק שניתן", אלא מופיעה כיתרת חייבים של SCMI בספרי SAMO.

← מאידך, בספרי SCMI בשנים הנ"ל, הסכום הנ"ל מוצג כהקצבות שהתקבלו מ-SAMO. לדברי מר אלבורג, לבקשת SCMI שולמו לה סכומים אלו כמקדמות.

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון (המשך)

ב.4. העברות כספים לקולקטיבים בישראל באמצעות SAMO/SMO (המשך)

אנו נעמיק לבדוק מדוע סכום בסך כ-4.4 מיליון יורו, אשר הועבר מ-SAMO ל-SCMI נזקף בספרי SAMO כחייבים ולא כהקצאה או הפחתה מההון העצמי. נבחן אף את המשמעות המשפטית של הצגת הסכום הנ"ל כ"חייבים" בספרי SAMO.

השאלה מדוע פורקה SMO בסוף שנת 2004 תבחן על ידינו. זאת על רקע העובדה שבקופתה היו עדיין כ-4 מיליון יורו המיועדים לקולקטיבים וטרם הוקצו וחולקו.

מעיון בפירוט התנועות בחשבונות הבנק של SAMO בישראל בשנים 2006 ו-2008 (נציין, כי אין מדובר בדפי בנק מקוריים אלא בגיליונות אקסל שהוכנו ככל הנראה על בסיס דפי הבנק על ידי גזבר SAMO, שגם זה מחייב בדיקה) והשוואתם לטבלאות המצורפות לדוחות הכספיים של SAMO בנוגע לחלוקת כספי "מרור" בשנים הנ"ל, עולים הממצאים הבאים:

- מצאנו סכומים המופיעים בדפי הבנק כסכומים אשר יצאו לפרויקטים מסויימים, אולם לא מופיעים בדוחות הכספיים ככספים שחולקו בשנה הרלבנטית. (דוגמאות בנפרד).
- מצאנו סכומים המופיעים ככספים ששולמו לפרויקטים על פי הדוחות הכספיים, אולם לא מופיעים בדפי הבנק (או בגיליונות אקסל).
- מצאנו סכומים אשר מופיעים בכיוונים הפוכים (+/-) בהתאמה בין פירוט דפי הבנק לדוחות הכספיים.

ממצאים אלו (אשר אינם מופיעים בדוח EY), מחייבים העמקה ובחינת הנתונים מול דפי בנק אותנטיים (גם בגין שנים נוספות), ובאופן כללי: סקירה ובחינת כל התנועות.

ב.5. העברות כספים באמצעות SIM

על פי הדוחות הכספיים של SIM, הסכום הראשוני המיועד לחלוקה לקולקטיבים בישראל היה כ-6 מיליון יורו. בנוסף, קיים סכום אשר לא עבר דרך ההון העצמי של SIM ומקורו בכספים שנבעו מחלוקה נוספת של SIES, SIBS ו-SIVS.

על פי האמור בדוח ההנהלה של SIM (המצורף לדוחות הכספים בשנת 2003), התקבל סכום של כ-50 מיליון יורו אשר נבע מהחלוקה הנ"ל. לאחר הפחתת הקצאה בסך 11.75 מיליון יורו לקולקטיבים (בהולנד ובישראל יחדיו), הועבר להון העצמי של SIM סך של 39 מיליון יורו, אשר חולק בין יחידים (35.1 מיליון יורו) וקולקטיבים (3.9 מיליון יורו).

בנוסף, מופיעה בדוחות הכספיים הנ"ל יתרת זכאים בסך 7.4 מיליון יורו המיועדת לקולקטיבים (שלא דרך ההון העצמי). סכום זה התחלק בין קולקטיבים הולנדים (5.476 מיליון יורו) וישראלים (1.924 מיליון יורו).

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון (המשך)

ב.5. העברות כספים באמצעות SIM (המשך)

לא ברור לנו מדוע קיים פער בסך 4.35 מיליון יורו, בין סך 11.75 מיליון יורו שהופרש לקולקטיבים בלבד מתוך כספי החלוקה (סכום אשר לא נזקף כלל להון עצמי של SIM), לבין הסכום הנוסף, בסך של 7.4 מיליון יורו שמופיע בזכאים כהתחייבות לקולקטיבים.

הכרחי ברור מפורט וביורורים עם רו"ח המבקרים של SIM ועם Mr. J.S.Koekoek ו-Mr. H.W.Brill החתומים על דוח ההנהלה של SIM לשנת 2003.

הסכומים לקולקטיבים בישראל אשר חולקו מכספי SIM, הועברו כדלהלן (על בסיס הדוחות הכספיים של SIM):

פרטים נוספים	סכום במיליוני יורו	הון עצמי לקולקטיבים בישראל
		הון עצמי:
	4.988	יתרת פתיחה
	1.015	תוספת מהחלוקה בשנת 2003
	6.003	
	(4.988)	חלוקה בשנת 2002 ל-SCMI
	---	חלוקה בשנת 2003
	(1,015)	חלוקה בשנת 2004 ל-SCMI
	---	יתרה:
		זכאים אחרים:
	1.924	יתרה בשנת 2003
	(1.797)	חלוקה בשנת 2004 ל-SCMI
	0.003	ריבית
	(0.130)	חלוקה בשנת 2005 ל-SCMI
	---	יתרה:
פרטים נוספים		
(26% x 3.9 מיליון יורו)		
(26% x 7.4 מיליון יורו כמפורט לעיל)		

אף בהקשר זה ניתן להוכיח, כי הכספים של SIM להם זכאים הקולקטיבים בישראל, חולקו בפועל ל-SCMI (על בסיס הדוחות של SCMI). אין הערות.

ב.6. קבלת כספי "מרור" ב-SCMI

בדוחות הכספיים של SCMI נרשמו תקבולים אשר הועברו מהעמותות ההולנדיות השונות, לפי פירוט כדלקמן:

הגוף המעביר	סכום במיליוני ש"ח (מלבד שנת 2002)	שנת קבלת הכספים
SIM	4.988 מיליון יורו	2002
SIM	16.542	2004
ממשלת הולנד	0.5	2004
SIM	0.72	2005
ממשלת הולנד	0.3	2005
SIES (כנראה)	2.4	2006
SIES (כנראה)	1	2008
SAMO	7.8	2009
SAMO	4.9	2012
SAMO	9.6	2013
SIM לפי דיווחי הנהלת SCMI (SIVS לפי בדיקתנו).	5.9	2014

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון (המשך)

ב.6. קבלת כספי "מרור" ב-SCMI (המשך)

- עיון בדוחות הכספיים של SIVS לשנת 2014 מלמד, כי בשנת 2014 הועברו 1.14 מיליון יורו מ-SIVS לקולקטיבים בישראל. אין אזכור לזהות הגוף המקבל. ← נציין עוד, כי על פי הדוחות הכספיים הנ"ל, קיימת יתרה לחלוקה בסך כ-2 מיליון יורו בסוף שנת 2014.

- מהאמור לעיל עולה, כי הסכום שדווח בשנת 2014 בספרי SCMI (5.9 מיליון ש"ח) כסכום שהתקבל מהולנד, הועבר ככל הנראה ברובו ישירות מ-SIVS ולא מ-SIM וזאת, לכאורה בניגוד למופיע בדיווחי הנהלת SCMI (פרוטוקול דוח סבב 14 של SCMI).

- עיון בדוחות הכספיים של SIM לשנת 2014 מלמד, כי בשנה זו הועברו 2 סכומים לישראל. להלן פירוט:

- 192,400 יורו הועברו ישירות ל"יד דוידס" מכספי היחידים.
- 91,000 יורו הועברו ל-SCMI.

לדברי מר אלבורג, בתום היעוד והחלוקה של כספי "מרור" ליחידים, נותר ב-SIM סכום מסויים אשר טרם יועד. לדבריו, הסכום הנ"ל היה נמוך מידי לסבב נוסף של תשלום ליחידים ולא ניתן היה להוסיפו לסכום המיועד למטרות קולקטיביות בלי לפגוע בחלוקה של כ-80% ליחידים ועד 20% לקולקטיבים. לפיכך, הנהלת SIM פנתה ל-CJO ול-SPI לקביעת מטרות ראויות. הנהלת SPI קבעה כמטרה, קרן נפרדת בניהול "יד דוידס" לקבלת הכספים. החלטה זו להעביר את הסכום הנ"ל ל"יד דוידס", אושרה בהנהלת SIM. לדבריו, חלוקת הסכום הנ"ל (שהועבר בשנת 2014) מ"יד דוידס" ליחידים נזקקים, מבוצעת בפועל בימים אלה.

מבדיקתנו נראה לכאורה, כי בפועל הסכום אינו כה צנוע: בהתאם לדוחות הכספיים של SIM לשנת 2013, הסכום שעמד לחלוקה בספרי SIM ליחידים באותה תקופה, הסתכם לסך 384,000 יורו. בנוסף, בשנת 2014 הועבר מיתרת "רזרבה" סכום נוסף של 358,000 יורו לחלוקה ליחידים. יתרת הסכומים הנ"ל (לאחר חלוקת הסכום ל"יד דוידס") בסך 549,000 יורו, חולקה בשנת 2015 (על פי הדוחות הכספיים של SIM) ל-JJF ול-JMW.

לאור האמור לעיל, ראוי לבצע בדיקה כדלקמן:

1. נסיבות העברת הכספים מ-SIVS ישירות ל-SCMI ולא באמצעות SIM.
2. נסיבות העברת 192.4 אלפי יורו מכספי היחידים לקולקטיב, "יד דוידס" ואופן חלוקת הכספים.
3. נסיבות העברה ישירות ליד דוידס מ-SIM ולא באמצעות SCMI.

- בשנת 2005 לא נרשמו הכנסות מימון (ריבית, רווחים/הפסדים מניירות ערך וכו') ב-SCMI למרות יתרת מזומנים של כ-42.4 מיליון ש"ח בסוף 2004 ו-33.9 מיליון ש"ח בסוף שנת 2005. זאת בניגוד ליתר השנים. אנו נבחן ונברר הנ"ל.

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון (המשך)

ב.7. הקצאת כספי "מרור" באמצעות SCMI

- בשנת 2004 מופיעות בדוחות SCMI העברות ל-SPI כדלהלן:

אלפי ש"ח	2004
202.4	הקצבות לפרויקטים
273.9	דמי ניהול והחזר הוצאות 2004
746.4	דמי ניהול והחזר הוצאות שנים קודמות
1,222.7	סה"כ

בדוחות SPI לשנים 2003-2004 נרשמו התקבולים הבאים מ-SCMI:

פרטים נוספים	אלפי ש"ח	שנה
מופיע בספרי SCMI כחייבים בשנת 2003	658.4	2003
	536.7	2004
	1,195.1	סה"כ
יתכן ומדובר בהפרשי שער	32.6	הפרש

המשמעות: לשנים 2003-2004, קיימת התאמה טכנית בין הסכומים שדווחו על ידי 2 העמותות. (נציין, כי בשנים קודמות ל-2003 לא דווחו ע"י SPI תקבולים מ-SCMI).

- החל משנת 2005 לא מופיעות בדוחות הכספיים של SCMI העברות ל-SPI עבור השתתפות בהוצאות ודמי ניהול אלא "הקצבות לפרויקטים", ללא פירוט.

בהתאם להסברו של מר אלבורג, הוחלט לבצע הפרדה ולהפסיק לספק שירותים ל-SCMI באמצעות עובדי SPI ומשנה זו העובדים היו עובדי SCMI עם כל המשתמע מכך.

בהתאם למידעים שבידינו עד עתה (דוחות כספיים בלבד, ללא כרטסות וכו'), לא ניתן לדעת האם הוצאות הנהלה וכלליות שנרשמו בספרי SCMI בשנים הללו, כוללות את דמי הניהול ל-SPI או שהן משקפות הוצאות עצמיות של SCMI בלבד. לצורך בדיקה זו יש לקבל ולבדוק כרטסות הנה"ש של SCMI.

- אף בהקשר זה, טרם בדקנו התאמה בין הסכומים אשר דווחו כהקצבות, לבין הסכומים שהתקבלו בפועל בעמותות המקבלות.

- החל משנת 2006 הוצאות השכר השנתיות ב-SCMI פחתו בהדרגה לאורך השנים מכ-350,000 ש"ח ל-110,000 ש"ח בשנת 2010.

נבחן במפורט את הוצאות השכר, אף בהתחשב בהיקפי הפעילות בכל שנה.

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון (המשך)

ב.8. פעילות SPI

- בדוחות SPI לשנת 2003 נרשמו הוצאות חד פעמיות בסך 48,719 ש"ח להוצאות מחקר בנושא הטיפול בהולנד ברכוש יתומי השואה ההולנדיים.

בדוח הכספי לשנת 2004 נרשם (ברשימה א' לדוח) כי SCMI העבירה סכום של 63,812 ש"ח לכיסוי הוצאות מחקר בגין הטיפול ברכוש יתומי השואה בשנים קודמות. בדוח הכספי לשנת 2005 מופיע סכום נוסף בסך 69,188 ש"ח אשר הועבר מ-SCMI לכיסוי מחקר זה.

לאמור: לכאורה, הועבר סכום מצרפי בסך 133,000 ש"ח לפרוייקט זה, כאשר עלותו הסתכמה לכאורה בסך של 48,719 ש"ח בלבד.

עוד עולה מבדיקתנו, כי פרוייקט זה אכן תוקצב בסכום של 133,000 ש"ח, בדיווחי SCMI (במסגרת פרוייקט 04/129).

נסיבות ההפרש בין סכום הביצוע בפועל לבין סכום התקצוב יבוררו.

עוד נציין, כי באותה שנה, תוקצבו 100,000 ש"ח נוספים ע"י SCMI למחקר באותו נושא בדיוק במסגרת פרוייקט 04/104 לארגון "יתומי השואה מהולנד בישראל". ←

- בדוחות SPI לשנים 2003-2006 נרשמו הוצאות בגין מחקר להשבת רכוש של יהודים משנות השואה בבנקים בישראל.

להלן פירוט סכומי ההוצאות:

שנה	אלפי ש"ח
2003	97.8
2004	82.9
2005	234.5
2006	134.4
סה"כ	549.6

הסכומים שהתקבלו מ-SCMI לכיסוי הוצאות פרוייקט זה (על פי המדווח בדוחות הכספיים של SPI) היו כדלקמן:

שנה	אלפי ש"ח
2004	57.9
2004	80.6
2005	276.7
2006	260
סה"כ	675.2

בגין שנים קודמות

מהנ"ל עולה לכאורה, כי פעילות זו תוקצבה ביתר בסך של כ-125 אלפי ש"ח (כ-23%).

הערה: יש להתייחס לבדיקת ההפרשים כאל "מורה דרך" לבחינת תקינות ההליכים.

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון (המשך)

ב.8. פעילות SPI (המשך)

מר אלבורג מסר, כי פרוייקט זה עסק הן בנושא בדיקת יתרות בבנקים בישראל והן בנדל"ן בישראל אשר היו שייכים ליהודים הולנדיים לפני השואה. לדבריו, פרוייקטים אלו תוקצבו במסגרת פרוייקטים 04/128 ו-06/407 של SCMI בסכום מצרפי של 535,000 ש"ח.

מהנתונים לעיל המבוססים על הדוחות הכספיים של SPI ניתן להיווכח לכאורה, כי בפועל, הסכומים שהתקבלו לכיסוי פרוייקט זה הסתכמו לסך 675,000 ש"ח.

סקרנו אף את דוח EY בנושא זה ועולה ממנו, כי אכן ניתן דיווח ע"י רו"ח אליאס (רו"ח המבקר של SPI) ולפיו סכום בסך 535,000 ש"ח התקבל ע"י SPI עבור פרוייקט זה.

בדוח EY אין התייחסות לפער בין הסכומים שהתקבלו בגין הפרויקט, כפי שעולה מדוחות SPI (675,228 ש"ח) לבין נתוני רו"ח אליאס (535,000 ש"ח).

נציין, כי בהתאם לטבלה 22 בדוח EY (סעיף 5.6.3.2 עמ' 57), על פי נתוני SCMI, בשנת 2006 SCMI לא העבירה כספים, לכאורה, ל-SPI.

נתונים אלה מחייבים בדיקת מהות הפרוייקט וכן את הפער בין ההוצאות, לבין הסכומים שהתקבלו בגינם מ-SCMI.

- בפרוייקט, "תיעוד תהליך מרור בישראל" נרשמו הוצאות ב-SPI כדלהלן:

שנת	אלפי ש"ח
2008	15.5
2009	50.3
2010	58.1
סה"כ	123.9

הסכומים שהועברו ל-SPI עבור הפרוייקט מ-SCMI, הינם כדלקמן:

שנה	אלפי ש"ח
2006	30.0
2007	37.0
2008	15.4
2009	50.0
2010	27.5
סה"כ	159.9

נציין, כי בדיווח לציבור לגבי חלוקות ב"סבבים" 3-4 המופיע באתר האינטרנט של SCMI צוין, **כי אושרו ל-SPI 500,000 ש"ח** לפרוייקט מס' 05/316 "סידור ומיכון ארגון תקופת מרור" (2 שנים). לכאורה, קיים פער משמעותי **בין הסכום שתוקצב ע"י SCMI ל-SPI בגין פרוייקט זה, לבין הסכומים שהתקבלו והוצאו בפועל ע"י SPI**.

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון (המשך)

ב.8. פעילות SPI (המשך)

לדברי מר אלבורג, הפרוייקט הנ"ל החל להתבצע במסגרת SPI ובשלב מסויים הפרוייקט המשיך להתבצע באמצעות העמותה "המרכז לחקר יהדות הולנד", המסונפת לאוניברסיטה העברית וכך מעוגן, לדבריו, בהסכמים בין העמותות.

בהמשך, נקבל פירוטים והבהרות בדבר ניתוב כספי הפרוייקט הנ"ל לארגונים שביצעו אותו בפועל.

- לשאלתנו בדבר ביצוע פרוייקטים באמצעות SPI (למרות היותה עמותת גג - עמותה מנהלת בלבד), מסר מר אלבורג, כי לדעתו אין מניעה שפרוייקטים מסויימים בוצעו באמצעות SPI, למרות היותה עמותת גג. זאת, לטענתו, בהתאם לתקנון SPI המאפשר לעמותה לפעול "כפי הקשר לקורבנות השואה ומאחזות הצולט השניה". (ההדגשה במקור).

ב.9. נסיעות לחו"ל

להלן פירוט הוצאות נסיעה לחו"ל המופיעות בדוחות הכספיים של SPI:

SPI אלפי ש"ח	שנה
362.5	2002
377.0	2003
207.8	2004
119.9	2005
99.6	2006
63.9	2007
25.9	2008
9.4	2009
1,266	סה"כ

מהנתונים לעיל עולה, כי היקף ההוצאות בגין נסיעות לחו"ל היה מהותי. היקף ההוצאות הנ"ל בפועל גבוה אף יותר זאת אם נתייחס לממצאיו של רו"ח דקל, לפיהם מימון הנסיעות לחו"ל של מר אברהם רות התבצע ישירות מכספי SAMO.

נציין, כי רו"ח דקל לא התייחס כלל להיקף הסכומים אותם קיבלו נושאי התפקידים השונים בגין נסיעות לחו"ל, (טיסה, אש"ל, השתתפות בישיבות וכו') ולסבירות הסכומים שהוצאו ע"י SPI.

רו"ח דקל התייחס אך "למסלול הטכני של התשלום ותו לא". עוד נציין, כי מסקירת הדוחות הכספיים של SAMO, לא ניתן לקבל מידע על היקף הנסיעות לחו"ל מאחר ולא קיים פירוט של הוצאות אלו מתוך כלל הוצאות הפעלת מנגנון כספי "מרור" ומתוך ההוצאות המיוחסות ל-KAMER III.

במטרה לבחון סבירות הוצאות נסיעות לחו"ל והחזרי הוצאות בחו"ל, נבחן נתונים ופירוטים מתוך הנהלת החשבונות של SAMO ונבדוק אסמכתאות מבססות, כדוגמת דוחות נסיעה וכו'.

עמותת פלטפורם ישראל - SPI

ביקורת חשבונאית מיוחדת – ריכוז ממצאי סקר מקדים

ב. ריכוז ממצאי הסקר המקדים ונקודות לדיון (המשך)

ב.10. מימון פעילות SPI באמצעות SAMO

- בהתבסס על הדוחות הכספיים (בלבד) של SAMO, לא ניתן לבצע התאמה בין הסכומים שהועברו מ-SAMO ל-SPI עבור מימון הפעילות האדמיניסטרטיבית של KAMER III. הנ"ל, מאחר ובדוחות הכספיים אין פירוטים מספקים בסעיפי ההוצאות של SAMO.

לדוגמא:

בביאור 16 לדוחות SAMO לשנת 2004, מופיעות הוצאות בגין פעילות KAMER III בסך 152,143 יורו. לעומת זאת, בדוחות של SPI לשנת 2004 מופיעה הקצבה בסך 45,509 יורו בלבד שהתקבלו מ-SAMO עבור מימון פעילות KAMER III. ניתן להוכיח, כי לכאורה קיים פער בסך כ-106 אלפי יורו בין הנתונים שדווחו ע"י SAMO לבין דיווחי SPI.

מסקירת דוח EY (סעיף 5.4 לדוח) עולה, כי נתונים דומים עלו גם במסגרת בדיקת EY, אולם לא צויין מה ההסבר לפער הנ"ל.

נציין, כי פערים כנ"ל קיימים גם בשנים נוספות (בכיוון זהה).

מטרתנו לבדוק פערים כנ"ל, מתוך הנהלת החשבונות של SAMO ושל SPI ולקיים בירורים עם הגורמים הרלבנטיים.

- בסעיף 21 לדוח הראשון של רו"ח דקל צויין, כי החל משנת 2010 אין איזכור בספרי SPI לתקצוב שהתקבל מ-SAMO. לדבריו, נמסר לו כי בשנת 2009 התקיים דיון בו הוחלט, כי SPI אינה רשאית לקבל כספים ישירות מ-SAMO ועל כן הופסקה העברת הכספים מ-SAMO ל-SPI.

רו"ח דקל ציין, כי לא ניתן למצוא את פרוטוקול הדיון הנ"ל. עוד ציין רו"ח דקל, כי בעקבות הפסקת מתן שירותי המשרד ל-SAMO באמצעות SPI, ביקשה הנהלת SAMO ממר אברהם רות למצוא פתרון חלופי לניהול/תקצוב הפעילות. אי לכך, נוסדה ע"י מר אברהם רות חברת "מרור מחקרים 2 בע"מ" (הנמצאת בבעלותו הבלעדית) באמצעותה פעלה SAMO בישראל. על פי דוח רו"ח דקל הועברו ל"מרור 2", סכומים בסך כ-87,000 יורו במהלך השנים 2010-2012.

בדוח המשלים שהוציא רו"ח דקל צויין (בסעיף 20') כי הפרטים לעיל נתמכים אך בהצהרה של מר ברוך ברטל אשר היה יו"ר SPI בשנת 2009.

נושא זה עלה אף בסעיף 5.8 לדוח EY, בו ניתן תיאור תהליך העברת הכספים, תוך פירוט הסכומים שהועברו.

הנסיבות והצידוק הלוגי להסבת שירותי הניהול ותשלום התמורה בגינם מ-SPI ל"מרור 2" לא נבדקו ע"י רו"ח דקל וע"י EY והן יבדקו בהמשך.

ג. מתווה הפעולה להמשך הבדיקה

- ניתוח המסמכים שקיבלנו עד עתה (דוחות כספיים מבוקרים של העמותות השונות והמסמכים השונים שקיבלנו), מעלה כאמור תמיהות רבות וחשש לכאורה לפעולות חריגות הקשורות להעברת כספי "מרור" מהעמותות בהולנד לארגונים הקולקטיביים בישראל.
- יבחנו כיוונים שונים, בהתבסס על מסמכים ונתונים נוספים אותם נקבל וננתח וכן נקבל הסברים מגורמים מקצועיים שונים אשר היו מעורבים ברישומים החשבונאיים, בגיבוש דוחות כספיים, דיווחי הנהלה וכו'.
- להלן רשימה של פעולות העיקריות אותן נדרש לבצע ורשימת מסמכים נוספים אותם יש במטרה לבחון האם קיימים מסמכים, נתונים והסברים אשר מספקים מענה לתמיהות אשר פורטו לעיל:

 - שיחות ובירורים עם רו"ח המבקרים של העמותות השונות, בהולנד ובישראל, על מנת לבצע התאמות שונות ולקבל הסברים שונים.
 - קבלת נתוני הנהלת חשבונות מפורטים של העמותות השונות, (בעיקר כרטסות הנהח"ש, דפי בנק וכו'), זאת, בין היתר, על מנת לבצע התאמות שונות, בדיקות סבירות הוצאות מסוימות וכדומה.
 - בדיקת מדגם בקשות להקצבות באמצעות KAMER III ודוחות ביצוע.
 - שיחות ובירורים עם מנהלים בעמותות שתוקצבו וקיבלו את כספי ה"מרור" באמצעות KAMER III.
 - בחינת דפי בנק מקוריים של חשבונות הבנק של SAMO בישראל והתאמת התנועות לדיווחים בדוחות הכספיים של SAMO.
 - שיחות ובירורים עם נושאי תפקידים שונים בעמותות השונות בתקופות הרלבנטיות.

היקף השעות הנדרש להשלמת הבדיקות והבירורים, יגובש בכפוף להנחייתכם. נוכל לדעת ולדווח לכם אודות סטטוס החומרים, רק לאחר שנפנה לרואי החשבון המבקרים ולמנהלי החשבונות של העמותות השונות. כן נציין, כי לאחר ביצוע הבדיקות המפורטות לעיל וגיבוש המסקנות, תינתן לנושאי התפקידים הרלבנטיים זכות להגיב ולהתייחס לממצאי הביקורת. הדוח הסופי יוגש לאחר קבלת התגובות, בחינתן ושילובן בדוח.